

Apotekarsocieteten policyprogram för läkemedelsområdet

Apotekarsocieteten (APS) är en ideell förening med ca 5 300 medlemmar, som samlar kompetenser från olika professioner och intressenter inom hela läkemedelsområdet från utveckling till användning för att tillsammans arbeta för en bra utveckling, och användning av läkemedel för människor och djur. Medicinteknik som syftar till APS ändamålsparagraf ingår i definitionen läkemedelsområdet.

Apotekarsocieteten verkar för en bra utveckling och användning av läkemedel.

Vi anser att läkemedel måste ses som en investering i hälsa och ska användas och utvecklas på ett för individ och samhälle optimalt sätt. Detta kräver samarbete mellan alla som arbetar med läkemedel och medicinteknik inom forskning, utveckling, tillverkning och användning.

För att uppnå detta arbetar vi med följande frågor:

- Tydliggöra värdet och nyttan av läkemedel för individ och samhälle.
- Vården ska ha forskning och utveckling som ett prioriterat och mätbart uppdrag.
- Sverige ska vara ett land där forskning och utveckling av läkemedel och medicinteknik ses som en viktig del av vård, akademi och näringsliv och där dessa samverkar.
- Professioner i samverkan i hela vårdkedjan där apoteken och dess farmaceuter är en självklar del.

Ställningstagandena i programmet utgår från föreningens ändamålsparagraf:

Apotekarsocieteten är en ideell förening med ändamål att befordra en hög yrkesstandard inom läkemedelsområdet och verka för en för individ och samhälle gynnsam utveckling och användning av läkemedel. I detta syfte främjar Apotekarsocieteten kunskaps- och kompetensutveckling på läkemedelsområdet.

Föreningens vision är *Vi gör Sverige kunnigare om läkemedel.*

Nedanstående policyprogram har indelats i fem huvudområden:

- Forskning och utveckling
- Tillverkning och handel
- Läkemedelsanvändning och patientsäkerhet
- Samverkan
- Utbildning och kompetensutveckling

Forskning och utveckling

APS anser att:

- den implementerade departementsöverskridande strategin för life science sektorn i Sverige ska utvecklas och erhålla en stark ställning.
- medel och förutsättningar ska ges för att den fria grundforskningen fortsatt ska vara stark, långsiktig och oberoende.
- villkoren för kliniska prövningar av läkemedel och medicinteknik i alla faser, måste fortsätta att förbättras. Forskning och utveckling ska vara en mätparameter för vården.

- samtliga aktörer behöver förbereda sig för framtidens mer individanpassade läkemedel. Det är viktigt att farmakogenetik, diagnostik och uppföljning fortsätter att utvecklas.
- för att kunna följa behandlingar och göra internationellt unik forskning och högkvalitativa uppföljningsstudier krävs att insamling, delning och användning av vårddata och hälsodata sker på ett strukturerat sätt. För detta krävs en nationell samordning och samarbete mellan vård, myndigheter, akademi och industri.
- stegvis introduktion och ordnat införande bör kompletteras med ordnad utfasning för att introduktion av nya behandlingsrekommendationer ska ske jämlikt.
- incitamentsprogram till forskning, utveckling och samverkan inom Life Science, inte minst till små och medelstora företag, måste ses över med målsättningen att fler innovativa läkemedel ska komma patienter till godo.
- Sveriges position inom området antibiotikaresistens ska vidareutvecklas för en förbättrad läkemedelsanvändning och gynnsam forskningsmiljö för utveckling av nya antibiotika. För att hantera den ökade antibiotikaresistensen krävs nya läkemedelskandidater nya affärsmodeller, långsiktigt säkrad tillgång av befintliga antibiotika samt ökad kunskap om användning av antibiotika.
- praktisk forskning kring läkemedelsanvändning, apoteksverksamhet, farmaceutiskt kompetensutnyttjande, samhällsfarmaci samt effekter av läkemedelsrelaterade interventioner och processer i vården bör främjas.

Tillverkning och handel

APS anser att:

fler initiativ behöver tas för att tillverkning av läkemedel och medicintekniska produkter i Sverige ska förbli internationellt konkurrenskraftig. Detta gynnar även forskningsinvesteringar i Sverige.

- medvetenheten om riskerna med förfalskade läkemedel liksom om olagliga försäljningskanaler behöver öka hos allmänheten genom ökade informationskampanjer, inte minst hos ungdomar.
- miljöpåverkan från läkemedel ska beaktas vid tillverkning och distribution, subventions- och upphandlingsbeslut.
- läkemedelsförpackningar ska vara säkra och informativa och det generiska namnet ska vara framträdande.
- kunskapen hos företag som säljer receptfria läkemedel (inkl växtbaserade läkemedel, traditionella växtbaserade läkemedel och naturläkemedel) och kosttillskott gällande reglering av marknadsföring behöver förbättras för en ökad patientsäkerhet.
- God apotekssed (Good Pharmacy Practice) ska användas som grund för arbetet på apotek, och alla apoteksanställda och farmacistuderter ska vara väl förtrogna med dess innebörd.

Läkemedelsanvändning och patientsäkerhet

APS anser att:

- apoteken ska vara en lagstadgad del av hälso- och sjukvården för att skapa förutsättningar för en integrerad samverkan mellan vårdens professioner till nytta för patienter. Kompetensen hos farmaceuterna på apotek ska tas till vara för att uppnå bästa patient-, läkemedels- och samhällsnytta.
- en nationell läkemedelslista ska införas där det även ska finnas en funktion som möjliggör kommunikation mellan förskrivare och apotek.
- en uppföljning ska göras av efterlevnaden av Socialstyrelsens författning kring Läkemedelsgenomgångar och äldre med fler än fem läkemedel, samt att Socialstyrelsens kvalitetsindikatorer tillämpas.
- det tvärvetenskapliga professionssamarbetet kring läkemedelsbehandling i öppen vård samt vid övergången mellan sluten och öppen vård måste utvecklas.
- generikareformen bör följas upp ur ett patientsäkerhetsperspektiv och insatser för att förbättra patientsäkerheten vid det generiska utbytet bör implementeras.
- fortsatt finansiering av läkemedel ska bygga på värdebaserad prissättning och ses som en investering som inbegriper flera samhällssektorer och inte bara en kostnad inom vården.
- sortiment behöver utvecklas och fakta sammanställas om läkemedel för barn.

Samverkan

APS anser att:

- läkemedel för människa och djur ska utvärderas i klinisk vardag genom samarbete mellan myndigheter, universitet, vården, apoteken samt läkemedelsindustrin. Dessa utvärderingar ska för humanläkemedel även inkludera följsamhet och kostnadseffektivitet.
- en samordning av olika register inklusive kvalitetsregister och journalsystem bör göras så att alla delar i vårdkedjan, även kommunal vård, apoteken och patienten själv, kan rapportera och ta del av relevant information.
- ett IT-system bör utvecklas där upptäckta läkemedelsrelaterade problem (LRP) och andra avvikelser i läkemedelsanvändning registreras och kopplas till vårdens rapportsystem samt görs tillgängligt för legitimerad personal inom hälso- och sjukvården och på sikt även för djursjukvården
- hälso- och sjukvårdens samarbete med patientorganisationerna bör öka i syfte att utveckla en mer patientcentrerad vård/läkemedelsbehandling.
- myndigheter, patientorganisationer, läkemedelsindustri, hälso- och sjukvård och apotek ska samordna informationen till allmänheten om nyttan och vikten av korrekt läkemedelsanvändning.

Utbildning och kompetensutveckling

APS anser att:

- inom ramen för grundutbildningar för legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska något utbildningsmoment ingå i syfte att stärka det tvärprofessionella samarbetet.
- legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska kontinuerligt genomgå obligatorisk fort- och vidareutbildning för ev recertifiering (bibehålla sin legitimation).
- en gemensam nationell vision ska utarbetas för landets farmaceutiska grundutbildningar.
- inom den farmaceutiska grundutbildningen bör följande moment stärkas; hälsoekonomi, läkemedelsnytta, sjukvårdsfarmaci, klinisk farmaci och kommunikation.

Antagen av Apotekarsocieteten fullmäktige 20180526